

РЕШЕНИЕ

№ 251

гр. София, 06.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на деветнадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ДиА. Коледжикова

Членове: Мария Яначкова
Десислава Б. Николова

при участието на секретаря Десислава Ик. Давидова
като разгледа докладваното от Мария Яначкова Въззивно гражданско дело
№ 20231000501198 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 212 от 12 януари 2023г. по гр. д. № 8193/2021г. Софийски градски съд, ГО, 2 състав, е отхвърлил иска на адвокат П. Б. П. срещу Агенция „Пътна инфраструктура“ по чл. 79, ал. 1, връзка чл. 286, връзка с чл. 280 от Закона за задълженията и договорите ЗЗД за присъждане на 27 168,82 лева възнаграждение по договор за процесуалното представителство по т. д. 3269/2014г. на ВКС; осъдил адвокат П. Б. П. да заплати на АПИ 150,00 лева - разноски по делото на основание чл. 78, ал. 8, връзка с ал. 3 от ГПК.

Производството пред въззивния съд е образувано по въззивна жалба на ищеца П. Б. П. срещу решението по гр. д. № 8193/2021г. на Софийски градски съд, ГО, 2 състав, с което предявеният от него иск е отхвърлен. С доводи за неправилност на обжалваното решение, концентрирани върху неправилен извод на съда, че ищецът не е легитимиран да търси възнаграждение за своя труд, тъй като е налице обичай между ответника и адвокатското дружество „П. и Г.“ да се сключва договор за процесуално представителство между тях, както и върху процесуални нарушения на съда, измежду които неизготвяне на

доклад по делото, съдържащ указание относно тежестта на доказване на релевантните факти, в това число, че не е посочен като спорен факт какъв е „обичаят между страните“, иска отмяна на решението и вместо това уважаване на иска.

Насрещната стрА. – Агенция „Пътна инфраструктура“ е оспорила въззивната жалба. Поддържа, че в правилно приложение на закона съдът е приел, че е налице неформален договор между АПИ и адвокатското дружество „П. и Г.“.

Решаващите мотиви на съда, за да отхвърли иска, почиват на следното: СГС е приел, че ищецът адв. П. е участвал като адвокат по търг. дело № 3269/2014г. на ВКС, II ТО, в което заедно с адв. Г. и юрисконсулти на ответника е осъществявал процесуално представителство на ответника АПИ въз основа на пълномощно; липсват доказателства за сключен договор с адвокатското дружество или с всеки от адвокатите за процесуално представителство по това дело, но поради установен обичай договорът да се сключва с адвокатското дружество, е приел, че в случая такъв е бил и договорът за процесуално представителство по посоченото дело с ответника, поради което адвокатът – ищец, който не е стрА. по договора, не е легитимиран да получи изпълнение по него.

Софийски апелативен съд, като въззивна инстанция, в рамките на правомощията си, уредени в чл. 269 ГПК, съобразно и разясненията, дадени в ТР № 1/09.12.2013г. по тълк. дело № 1/2013г. на ОСГТК на ВКС, намира, че обжалваното решение е валидно; то е и допустимо, а като косвен резултат от решаващата си дейност счита същото за неправилно.

Не спори на настоящия етап от производството, че исковото производство, по което е постановено обжалваното решение, е образувано по искова молба от 28.06.2021г., подадена след като ищецът П. П. е подал заявление за издаване на заповед за изпълнение за свое твърдяно вземане в размер на 27 168, 82 лв., ведно със законната лихва, произтичащо от неизплатено адвокатско възнаграждение за осъществена правна помощ и защита по гр. д. № 3269/2014г. на ВКС, без писмен договор, поради което размерът на адвокатското възнаграждение за положения труд е определен с решение на Висшия адвокатски съвет от 27.11.2020г.

С решението на Висшия адвокатски съвет изх. № 1269/08.12.2020г.,

след отмяна на решението на АС – София, Висшият адвокатски съвет, в заседание на 27.11.2020г., е определил възнаграждение за адв. П. по дело № 3269/2014г. в размер на 27 168, 82 лв., въз основа на материален интерес от 1 563 882, 04 лв., на основание чл. 7, ал. 2, т. 6 НМРАВ (този материален интерес по делото не е спорен).

СРС е издал заповед за изпълнение, като е уважил подаденото заявление. В срока по чл. 414, ал. 2 ГПК длъжникът АПИ е възразил, че не дължи вземането по заповедта за изпълнение, за което на заявителя е изпратено нарочно съобщение по чл. 415 ГПК. Заявителят е предявил установителен иск за вземането си, по който е било образувано настоящото производство, на 28.06.2021г. - в срока по чл. 415, ал. 4 ГПК, но не е представил, видно от определението по чл. 415, ал. 5 ГПК, доказателства за това пред заповедния съд, който е обезсилил заповедта за изпълнение на основание чл. 415, ал. 5 ГПК с определение, по гр. д. № 2530/2021г., влязло в сила на 02.04.2022г., на СРС, 50 състав. В съдебно заседание на 21.10.2022г. СГС е допуснал изменение на иска от установителен в осъдителен.

В срока за отговор на исковата молба ответникът АПИ е предприел защита по същество срещу иска. Възразил е срещу основателността на иска с правоизключващо според него възражение, че защита по посоченото търговско дело е била осъществена от адвокатско дружество „П. и Г.“ със съдружници адв. Г. и адв. П., поради което счита, че възнаграждение се дължи на адвокатското дружество, а не на всеки адвокат. Позовал се е на договор, с който е възложил на адвокатското дружество да осъществява защита по вътрешни арбитражни дела от 2012г., образувани пред АС при БТПП, въз основа на който са издадени и пълномощни на адвокатите от 2012г. Твърди, че срещу решението по ВАД № 324/2012г. на АС при БТПП било подадено искане за отмяната му пред ВКС и с цел продължаване на защитата на АПИ, на двамата адвокати били „издадени“ пълномощни № № 224 и 225/08.06.2015г., тъй като нямали учредена представителна власт за пред ВКС. Счита, че „волята на страните е ясна“, - въпреки че в пълномощните не е „цитирано адвокатското дружество“, - видно и от водената кореспонденция между страните. Позовава се на „целесъобразност и логика“ – след като по арбитражните дела е възложена защита на адвокатското дружество, логично било АПИ като държавна институция да подходи по същия начин и в последващото производство по отмяна.

Евентуално е възразил срещу размера на адвокатското възнаграждение, като поддържа, че поради сходството на уредените случаи, възнаграждението следва да се определи евентуално на основание чл. 9, ал. 4 НМРАВ, като в случая адвокатското дружество било осъществило защитата на АПИ само в съдебните заседания по делото.

По делото е представено пълномощно изх. № П – 224/08.06.2015г., с което е учредена представителна власт на адв. П. да осъществява процесуално представителство от името на АПИ по търг. дело № 3269/2014г. до неговото приключване. А.логично пълномощно е съставено и за адв. Г. под № П-225/08.06.2015г.

Отговор на исквете за отмяна на влязло в сила решение, по които е образувано посоченото търговско дело, е подписан от Председателя на УС на АПИ, а в съдебно заседание на 21.04.2015г. по същото дело, видно от протокола от заседанието, е удостоверено, че АПИ се представлява от двама юрисконсулти. По делото е представен и протокол от съдебно заседание от 20.10.2015г. пред ВКС по посоченото търговско дело, в които е удостоверено явяването на адв. П. (така и на адв. Г.) като представител по делото на АПИ, както и съдебното решение от 29.08.2016г., постановено по това дело, от ВКС, II ТО, с което исквете на две търговски дружества за отмяна на арбитражно решение по ВАД № 324/2012г. на АС при БТПП в отхвърлителната му част по исквете на тези дружества срещу АПИ, представлява. от адв. Г. и П. пред ВКС, са отхвърлени. АПИ не оспорва, че адв. П. и Г. са извършвали процесуални действия по въпросното дело.

Предмет на договор изх. № Д – 22/19.06.2013г. е процесуално представителство на АПИ от довереника адвокатско дружество „П. и Г.“ по три ВАД, едно от които № 324/2012г., – със срок на представителната власт до приключване с влязло в сила решение, срещу възнаграждение от 127 400 лв. без ДДС, платимо на части, последната част от което платима след представяне на препис от постановеното решение по арб. дело. С пълномощни изх. № П – 364 и 365/07.11.12г. адв. Г., съответно адв. П., е упълномощен да представлява АПИ като осъществява процесуално представителство пред АС при БТПП по две ВАД, едно от които ВАД № 324/2012г., до тяхното приключване.

С „доклад“ вх. № 11 – 00 – 838/14.10.2019г. адв. Г. и адв. П. са

посочили, че цената иска по търг. дело № 3269/2014г. на ВКС възлиза на 1 563 882, 04 лв. (както е посочено и от самите ищци в отговор на разпореждане на Председател на I ТО при ТК на ВКС, представен по делото), посочили са и, че делото пред ВКС е приключило след проведени 5 съдебни заседания след събиране на доказателства. Посочили са още, че за процесуалното представителство на съдружниците в адвокатското дружество, осъществено от тях, не са получили дължимото се възнаграждение, като са поискали заплащане на възнаграждение за един адвокат в размер на 37 400 лв. На 08.04.2020г. двамата адвокати се позовават пред АПИ на проведени разговори и кореспонденция за сключване на спогодба за уреждане отношенията между АПИ и адвокатското дружество във връзка с осъщественото процесуално представителство по т. д. №3269/2014г., и са призовали АПИ да се предприеме действия по окончателно решаване на въпроса.

Представените от ответника договори за процесуално представителство, защита и съдействие по други дела, измежду които и ВАД-а, сключени с адвокатско дружество „П. и Г.“, на основание ЗОП и решение на УС на АПИ, с приложени пълномощни за двамата адвокати, негови съдружници, са неотносими към спора, дори и да са представени за илюстриране на практиката на АПИ за сключване на договор за поръчка с адвокатското дружество и за учредяване на представителна власт на адвокатите – съдружници в него. Без пряко доказателствено значение за спора са и представените пълномощни, с които е учредена представителна власт на юрисконсулти на АПИ.

От показанията на адв. Г., дадени пред въззивния съд, които подлежат на преценка по реда на процесуалното правило на чл. 172 ГПК – с оглед на всички други данни по делото поради това, че и той е бил участник в спор с ответника, които не са лишени по тази причина от доказателствена стойност, е установено, което кореспондира на установеното от писмените доказателства, - че двамата с адв. П. са се включили в производството по искове за отмяна на арбитражното решение, образувано пред ВКС, при „известна спешност“, „да потушат пожара“, защото работата „вървяла на провал“, след началната му фаза, от пролетта на 2015г. нататък, след като било прието заключение на съдебно-почеркова експертиза, което, след представяне на образци от подпис, било променено в хода на производството

(съобразно и удостовереното в представения протокол от съдебно заседание), а исквете за отмяна отхвърлени с решението на ВКС. Свидетелят е изяснил, че не са сключили договор с ответника, тъй като нямало решение на УС на АПИ, понеже ставало въпрос за „кратко време“ - по делото вече били извършени процесуални действия с ресурс на ответника, с представено неблагоприятно за АПИ заключение на СПЕ, поради което било предложено двамата адвокати да започнат да защитават АПИ, а впоследствие ще се разгледа въпросът за възнаграждението; това не стАло, въпреки неколкото поставяне на въпроса пред Агенцията, с която обсъждали сключване на спогодба с адвокатското дружество, както АПИ предлагала, защото имала преди това отношения с дружеството и щяло да стане, според представителите на Агенцията, по-лесно.

При така приетото за установено по - горе се налага извода, че ищецът, който в качеството си на адвокат е представлявал АПИ по търг. дело № 3269/2014г. по описа на ВКС след сключен договор за възлагане на процесуално представителство в устна форма, след изпълнение на поръчката не е сключил с ответника договор за осъществяването на правна защита, в който да е определено възнаграждението му. Договорът за правна защита по естеството си съдържа съществени елементи на договор за поръчка, но е възмезден, доколкото адвокатският труд е възмезден (чл. 280 - 292 ЗЗД вр.чл. 36, ал. 1 ЗА). Именно изпълнението на задължението за заплащане на адвокатско възнаграждение се претендира в настоящото исково производство (образувано първоначално като заповедно производство, впоследствие, поради обезсилването на заповедта за изпълнение от заповедния съд, преминало в общо исково съгласно допуснатото изменение на иска при правен интерес от предявяване на осъдителен иск, съответно от изменение на иска в осъдителен като единствен способ за защита на спорното право), като размерът на възнаграждението на адвоката е определен на основание чл. 36, ал. 3 ЗА – в случая от ВАДС. Тази норма гласи, че при липса на договор, по искане на адвоката, адвоката от Европейския съюз или клиента адвокатският съвет определя възнаграждение съгласно наредбата на ВАДС. Следователно липсващата воля по договарянето на възнаграждение на адвоката може да бъде заместена само от Адвокатския съвет по реда на чл. 36, ал. 3 ЗА. Ето защо, поради съществуването на този специален ред за определяне на възнаграждението, не е в правомощията на съда да определя размера на това

възнаграждение (вж. решения по чл. 290 ГПК № 132 от 08.07.2013 г. по гр. д. № 653/2012г., ГК, III ГО на ВКС; № 208 от 22.06.2015г. по т. д. № 3961/2013г., ТК, II ТО на ВКС; № 236 от 24.10.2017г. по гр. д. № 576/2017 г., ГК, IV ГО на ВКС).

На следващо място, на основание приетото за установено по делото въззивният съд намира, че искът за реално изпълнение на претендираното вземане за адвокатско възнаграждение е основателен. Възраженията на ответника, с които цели отхвърляне на иска, не почиват на доказателствата по делото и на закона. Със съображения за „целесъобразност и логика“ и по същество липса „на промяна в практиката“ в действията на ответника не може да се проведе успешна защита срещу иска. Благоприятни правни последици от бездействието си да сключи договор за правна защита, в който да е фиксирано уговорено адвокатско възнаграждение (било с ищеца, било с адвокатското дружество) ответникът не може да черпи. Необосновима с приетите за установени фактически положения е тезата на ответника, че защитата по визираното по-горе търговско дело е осъществена при условията на договора за процесуално представителство с адвокатското дружество, упълномощено да защитава ответника пред АС при БТПП, чийто съдружници безспорно са ищецът и св. Г., като „продължение“ на осъществената защита по арбитражното дело, доколкото действието на този договор е ограничено до приключването на арбитражното дело. Неотносими към тези правни изводи на съда са обсъдения „доклад“ и друго изявление от 08.04.2020г. на ищеца и свидетеля, в които се правят опити за разрешаване на спора с АПИ относно заплащане на възнаграждение за положения труд. С факта, че адвокатите се индивидуализират като съдружници в адвокатското дружество, че ползват „лого“ и „печат“ на адвокатското дружество, на което акцентира ответникът, не може да се обоснове извод за основателност на правоизключващото му възражение, че възнаграждение се дължи на адвокатското дружество, защото такъв договор с довереник адвокатското дружество не е установено да е сключен, въпреки предходна практика на АПИ за сключването му по реда на ЗОП. Не е установено и плащане/предложение за плащане на адвокатско възнаграждение на адвокатското дружество, което ответникът номинира като кредитор на такова възнаграждение. Във връзка с гореизложеното съдът прие, че представените от ответника договори с адвокатското дружество за защита по други дела и пълномощни за учредяване на представителна власт на

двамата адвокати, съдружници в него, са неотносими към спора. С възражението, че адвокат П. се е включил в производството по търговското дело пред ВКС след като по делото са извършвани процесуални действия от служители на ответника не се въвежда спор между страните. Не се спори, че след упълномощаването на 08.06.2015г., адв. П. се е явил като процесуален представител на ответника за първи път след тази дата и извършената от него работа, която очевидно АПИ е възприела като необходима (щом е предприето упълномощаване в хода на съдебното производство), обхваща процесуални действия от името на ответника, така както е бил упълномощен, от съдебно заседание, следващо датата 08.06.2015г. нататък до приключване разглеждане на делото. Както се посочи, при наличие на специален ред по чл. 36, ал. 3 ЗА, съгласно който решението на АдС (в конкретния случай ВАДС) замества волята на страните за определяне размера на възнаграждението, съдът не е компетентен да определя размер на адвокатското възнаграждение при липса на договор, в който то да е уговорено, както не е компетентен, когато размерът на адвокатското възнаграждение е определен от страните в договора за правна помощ в израз на договорната свобода, да определя размера на същото. При преценка, че адвокатът е положил труд и при неоттеглени пълномощия от адвоката, както е в разглеждания случай, съдът уважава иска с предмет вземане за адвокатско възнаграждение, определено в размер с решението по реда на чл. 36, ал. 3 ЗА, който в настоящия казус е по-малък и от размера на възнаграждението, определимо на база материалния интерес по чл. 7, ал. 2, т. 4 (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) НМРАВ. Извън изложеното, че съдът не може да определя размер на възнаграждението на адвоката, при положение, че приеме, че такова е дължимо и има основание за определянето му, нормата на чл. 9, ал. 4 НМРАВ, на която се позовава евентуално ответникът, уреждаща размера на възнаграждението на адвоката в производства, образувани по молба за отмяна на влезли в сила решения, е неприложима в случая, доколкото производството пред ВКС, за защита по което се претендира възнаграждение по делото, е исково (вж. чл. 48 вр. 47 ЗМТА).

На основание изложеното и след обсъждане на доказателствата по делото във връзка с доводите на страните, релевирани във въззивното производство, въззивният съд прие, че предявеният иск е основателен, а решението, предмет на инстанционен контрол, като неправилно подлежи на

отмяна, а вместо това искът на уважаване чрез осъждане на ответника да заплати претендираната сума ведно със законната лихва от 28.06.2021г. до окончателното плащане. При този изход на спора, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на ищеца се присъждат разноси, както следва: сумата 1 086, 68 лв. – държавна такса по иска и сумата 543, 38 лв. – държавна такса за въззивно обжалване, както и на основание чл. 78, ал. 1 вр. ал. 5 ГПК сумата 2 850 лв. – адвокатско възнаграждение за защита във въззивната инстанция, до какъвто размер съдът намали уговореното и платено от жалбоподателя адвокатско възнаграждение от 5 500 лв. с оглед липсата на сложност на делото на етапа на въззивното производство, чието разглеждане е приключило в едно съдебно заседание с разпит на 1 свидетел; поради липса на доказателства за уговорено и платено адвокатско възнаграждение за защита в първоинстанционното производство съдът не присъжда претендираните разноси за заплащането на такова на ищеца.

Водим от изложеното, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 212 от 12 януари 2023г. по гр. д. № 8193/2021г. на Софийски градски съд, ГО, 2 състав, и вместо това:

ОСЪЖДА Агенция „Пътна инфраструктура” да заплати на П. Б. П., ЕГН *****, на основание по чл. 79, ал. 1 вр. чл. 286 ЗЗД вр. чл. 36, ал. 1 ЗА, сумата 27 168, 82 лв. - възнаграждение по договор за процесуално представителство по т. д. № 3269/2014г. по описа на ВКС, ведно със законната лихва от 28.06.2021г. до окончателното плащане на сумата и на основание чл. 78, ал. 1 вр. ал. 5 ГПК сумата 4 480, 06 лв. – разноси по делото.

Решението може да се обжалва, при условията на чл. 280 ГПК, в едномесечен срок от връчването му пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____

